

Межа Невади

В Л А Д И С Л А В І В Ч Е Н К О

Т е м п о р а
2 0 2 4

Частина 1.

Н Е В А Д А

Розділ 1. НА ДНІ

— То що, Котигорошку, буде війна?

— Та бозна.

— Сука, ледь ковід пережили, ну куди ще війна?

— Нахер не впала.

— Може, просто полякає Путін і все?

— Може.

— Бо ж якщо війна буде, то це пиздець! На всіх мапах Київ під ударом. Кажуть, може й атомну бомбу скинути! Так, американо з молоком.

Бариста з маленького кава-вагончика подав паперовий стаканчик. Чоловік узяв його й відійшов, щоб звільнити місце черговому спраглому кави. Поколотив дерев'яною паличкою, зробив перший ковток. Від кави вираз його обличчя не став щасливішим.

— Сука, тільки війни ще не вистачало...

Чоловік прошепотів собі під носа й байдуже подивився на Софійську площу. Час від часу пускався сніжок, людей було мало, низьке сіре небо наче чіплялося за бані соборів. Чоловік зітхнув. Він був одягнутий у дивний костюм: червоні чоботи з гострими носами, наче в учасника народної самодіяльності, сині шаровари, кошлатий гуцільський кожух, оперезаний широким червоним поясом з орнаментом. Потім ще висока кучма з нашитим тризубом. Образ доповнювала бутафорська булава більш ніж метр завдовжки, великий набалдашник, з якого стирчали металеві шипи. За спиною в чоловіка висів наплічник, прикритий червоною тканиною, тому схожий на оклунок для подарунків Діда Мороза.

До чоловіка підбіг худий чорний пес на тонких лапах і замахах хвостом. Зазирає в очі. Чоловік скривився, поправив пишні вуса.

— Друже, в мене лише кава, а каву ти не п'єш. То вибач.

Але пес наче не повірив, нікуди не пішов, ще дужче замахав хвостом і став лащитися. Чоловік усміхнувся, нахилився й погладив. Пес аж вигнувся від задоволення.

— Бобік, іди сюди.

Пса покликала жінка в костюмі Снігуроньки, яка стояла неподалік і меланхолійно жувала бургер із паперового пакета. У другій руці тримала пакет картоплі фрі, якою і пригостила пса. Той задоволено з'їв і подивився жінці в очі.

— Почекай. Все одно я цю херню не доїм.

Жінка кивнула на бургер.

— Говорив же, що бургери тут ніякі. Дорогі й ніякі. На туриста.

Поруч із жінкою стояв і бубонів чоловік у костюмі Діда Мороза. Опустив бороду на гумці нижче підборіддя й жадібно жував бургер.

— Краще б печива з кавою поїли.

— Не нуди.

Жінка скривилася. Їй було близько сорока, висока, плечиста, у блакитному костюмі й з довгими накладними косами золотавого кольору. Дід Мороз був років на п'ять старший, трохи із зайвою вагою, притримував довгий костур, за спиною мав великий оклук, типу з подарунками, набитий чимось легким, але об'ємним. Дід Мороз подивився на Снігуроньку.

— Чуєш, ходімо сьогодні до мене.

— Не хочу.

— Ну що ти будеш у своєму гостелі сидіти?

— Вже краще, ніж у тебе в кімнаті.

— Ось ти мною гидуєш, а дарма! Наче в тебе ще хтось є!

— Та краще нікого, ніж ти.

— Я б приготував щось смачне, ти знаєш, я готую добре.

— Мені худнути треба, а то вже скоро в костюм не влізу.

— Ну і для схуднення в мене надійні рецепти є! Перевірені, так би мовити, часом.

Дід Мороз неприємно реготнув і масними очима подивився на Снігуроньку. Та озирнулася на нього й теж подивилася — гидливо, як тільки могла. Дід Мороз реготати вмить припинив і ображено захекав.

— Я ж тебе кохаю, дурепо! Пам'ятаєш, як ти минулого року схопила ковідку і тебе з гостелу виставили? Я ж тебе до себе забрав, лікував, сам захворів.

— Я тоді все відпрацювала.

Снігуронька кинула псу залишки бургера, вийняла цигарку й закурила. Дід Мороз скривився.

— От навіщо ти так говориш? «Відпрацювала»! Наче тобі неприємно було! Я, між іншим, непоганий коханець!

— Хто тобі сказав?

— А от і говорили! Говорили! І не одна!

— Наїбали пацана, сучки.

Дід Мороз аж загарчав, ударив костуром об бруківку.

— От за що ти на мене дратуєшся? За що? Нам же й так непросто, ми ж тут, у Києві, хто? Наброда! По чужих кутках тулимося. І тут нам треба спина до спини бути, а не шпиняти одне одного!

— Я то думаю, що ти весь час хочеш мені зі спини прилаштуватися.

— І що тут поганого? Ти — гарна жінка! І я тебе кохаю! Що тут поганого? Що?

Дід Мороз запитував, але відповіді не чекав. Дожував бургер. Здається, не наївся, бо роздратовано подивився на пса, який виїв із залишків бургера Снігуроньки котлету, а тепер доїдав картоплю фрі.

— Та ходімо! Курку гриль купимо, рому і соку, серіальчик подивимися. У мене все ж окрема кімната, не гостел.

— Не піду.

— Ну чому? Чому?

— Огидний ти мені.

— Краще самій у гостелі лежати й чужі потняки нюхати?

— Вгадав, краще.

Снігуронька затягнулася й подивилася на Котигорошка, який стояв трохи осторонь і вже допивав свою каву. Дід Мороз той погляд помітив і занервував.

— Ну що ти на нього дивишся? Клоун, блять! Це ж треба! Котигорошко! Булаву собі вистругав! Тьху!

— Вже краще, аніж Дід Мороз, хоч Новий рік був хер знає коли.

— Та ти сама Снігуронька! І зараз же сніг випав, нормально, новорічно все!

Снігуронька лише скривилася, Дід Мороз усе напирав.

— Чуєш, ніхто ж не знає, скільки нам жити залишилося. Почне Путін війну, скине на Київ атомну бомбу — і все, пиздець! То зараз жити треба, не відкладати на завтра!

— Путіним лякаєш, аби тільки в ліжко затягти?

Снігуронька закрутила головою, викинула недопалок.

— Ну хулі ти ламаєшся? Хулі? Того свого лікаря згадуєш? Так він покрутив із тобою й кинув! У нього родина, діти! Ми ж разом працюємо, нормально працюємо! І в мене кімната! Розслабишся, відпочинеш, це ж у тому гостелі збожеволіти можна, жодного, блять, особистого простору!

Снігуронька заморено зітхнула.

— Відвали.

— І ти ж тоді кінчила! Я точно знаю, що кінчила!

— То помилково.

— Що значить — помилково?

— Не про тебе думала, уява розігралася.

— Ну ти і блядь! Блядь!

Дід Мороз скривився, ледь не плакав від образи. Замахнувся костуром на пса, той спритно відстрибнув.

— Не чіпай песика!

— А чого він тут крутиться, тут що йому... Автобус!

Снігуронька різко втерла губи серветкою, поправила косу й розстебнула на вбранні один ґудзик згори та два знизу, щоб було краще видно декольте й довгі ноги в високих чоботах і панчочках. На площі зупинився туристичний автобус. І Котигорошко, і Дід Мороз, і Снігуронька стрімко рушили до нього. При цьому жадібно намагалися роздивитися, кого автобус привіз. От аби іноземці, особливо азіати, ті були найщедріші! Добре можна було заробити на американцях, зазвичай женихах, менше на європейцях. Далі йшли турки, індійці, африканці. Найгірше ж — гості з провінції, які купили дешевеньку екскурсію столицею й за копійку вдавляться. З автобуса вийшли строго одягнені чоловіки й жінки, без дітей і старих.

— Корпи!

Дід Мороз засапався на бігу. «Корпи» — означало корпоративні клієнти, тобто співробітники регіональних представництв, яких

зібрали в Києві для навчання чи звіту й подарували екскурсію. Не іноземці, але більш-менш.

— З Новим роком вас вітаємо! Щастя-радості бажаємо!

Дід Мороз закричав заздалегідь, наче хотів своїм криком «забити» приїжджих за собою. Але ті аж відсахнулися від нього. Снігуронька вже не бігла, перейшла на крок, причому хода була, наче в манекенниці на подіумі. Снігуронькою одразу зацікавилася чоловіча частина «корпів», які з реготом дізнавалися «що по скільки». Котигорошок трохи забарився, поліз у наплічник, вийняв звідти щось схоже на ляльку, а потім замахав булавою й видав бадьору промову про те, що хто до нас з мечем прийде, той від меча й загине.

— Слава Україні!

— Героям слава.

Котигорошку відповіли не дуже дружно, але тут він красивим голосом заспівав «Батько наш Бандера!», а потім дав усім роздивитися ляльку, яку тримав у руці. Це була лялька Путіна, гіперболізовано потворна. Котигорошко почав лупцювати Путіна булавою, примовляв і приспівував, це було смішно, до нього потягнулися туристи. Хтось знімав на відео, хтось хотів сфотографуватися з цим веселим Котигорошком і його ляльковим Путіним, який отримував булавою й ногами, аж літав. Туристи реготали, Котигорошко балагував, раз за разом жартував, від чого туристи реготали ще дужче. І ось уже охочих сфотографуватися вишикувалася ціла черга. Фотографувалися на тлі пам'ятника Хмельницькому, Котигорошко продовжував веселити, хтось пригостив його алкоголем із фляжки. Путіна підвісили за ноги, лупцювали булавою, крутили носа й заламували руки, давали по сраці, потім і взагалі посадили на рукоять, щоб не ліз, падла така, до України.

На все це ревниво дивився Дід Мороз, з яким не сфотографувався ще жоден. Він кривився і крутив головою. Поруч стояв водій автобуса, який вийшов покурити.

— Ідіоти! Знайшли, з ким фотографуватися! От прийдуть кацапи, вони ж за такі фото на стовпах вішатимуть! І прийдуть же! Зеля то втече, а ось таких дурнів каратимуть! І правильно зроблять!

Дід Мороз подивився на водія, наче чекав підтримки, але той лише кував. Дід Мороз сплюнув. Потім подивився, як кілька

чоловіків увивалися біля Снігуроньки, а та хрипкувато сміялася й вигиналася в сміливих позах для фотографій. Дід Мороз ще раз плюнув. Водій докурив і сказав, що час їхати. Туристи швиденько повернулися до автобуса, і той рушив. Снігуронька застебнулася на всі гудзики й акуратно склала зароблені купюри. Котигорошко заробив цілий жмуток, здебільшого півсотень і сотень, сунув у кишеню, потім сховав ляльку Путіна. Потроху пускався сніг.

Дід Мороз наче на щось наважувався, а потім різко рушив у бік Котигорошка. Той якраз розбирав свою булаву. Дід Мороз штовхнув його.

— Ти що, зовсім охуїв? Я тут чотири роки вже працюю, а ти в мене клієнтів відбиваєш!

Дід Мороз напирив на Котигорошка, але той не відступав.

— Відвали.

— Що? Та ти знаєш, що я тут старший?! На всій площі! Хочеш працювати — плати! Що ти посміхаєшся?

— Чуваче, відвали.

— Я тобі не чуваче!

Дід Мороз перейшов на істеричний крик і штовхнув Котигорошка ще раз. Той поточився, бо нога поїхала на льоду, Дід Мороз навідав далі, а потім отримав кулаком в обличчя й гепнувся на сраку. Сидів на землі, кров юшила з розбитого носа, залишала плями на білій бороді.

— Ти що? Ти що?

Гнів у голосі змінився переляком. Котигорошок нависнув над ним.

— Полізеш ще, я тобі булаву об голову зламаю. Повір, твоєї голові це не сподобається!

Котигорошко пішов геть із площі.

— Та я тебе урию! Та я...! Знаєш, яких я людей знаю! Я тут уже чотири роки!

Дід Мороз бубонів, але не дуже гучно. Котигорошко йшов спокійно геть.

— Тікаєш, падла така! Нічого, ти ще прийдеш — і я тебе урию! Урию!

Дід Мороз озирнувся до Снігуроньки, та курила й дивилася вслід Котигорошку. Усміхалася. Це Діда Мороза роздратувало.

— Та якби не «корпи» приїхали, а китайці, нахуй би він кому здався зі своїм Путіним! Зі мною б фотографувалися! Вузькоокі Санта-Клауса люблять! Просто пощастило йому!

Снігуронька махнула рукою й пішла геть. Дід Мороз став підводитися.

— Сука, безпредельщик! Вся борода в крові! Це ж реквізит! Реквізит!

Дід Мороз узяв із кишені спиртові серветки і став витиратися.

Котигорошко ж вийшов з площі, пройшов квартал і зайшов до холу готелю. Привітався зі швейцаром, пройшов до туалету на першому поверсі. Там скинув чоботи, шаровари, кожух і кучму, взувся у кросівки, одягнув джинси, светр і легкий пуховик. Відклеїв вуса, вмився, витерся паперовим рушником, подивився в дзеркало. В нього були правильні риси обличчя: високе чоло, великі блакитні очі, вольове підборіддя. Поплескав себе по щоках. Ще раз подивився. Гарне обличчя з сумним виразом. Зітхнув, потім приклеїв невеличку бороду, одягнув рудувату перуку, звернувшись до бейсболки. Всі речі склав у наплічник, де вже була розібрана булава й лялька Путіна. Вийшов із туалету. В холі висіли портрети відомих постояльців готелю. Серед інших був і портрет цього чоловіка, тільки в хорошому костюмі, з упевненим поглядом. Підпис: «Дмитро Невада, кінозірка». Він зупинився біля власної фотографії, дивився на неї з сумом, потім скривився, махнув рукою й рушив геть. Підійшов до швейцара, поговорили про погоду, непомітно сунув сотню, пішов.

Невада спустився на Майдан, перейшов підземним переходом, пройшовся Хрещатиком і зайшов до «Пузатої хати» біля метро. На вході показав охоронцю сертифікат про вакцинацію. Узяв велику порцію борщу й чай. Хотів сісти десь у кутку, але людей було багато, то довелося сісти на проході. Вийняв телефон, увімкнув. Принюхався до борщу. Відчував, що зголоднів. Телефон почав дзенькати: отримував усе те, що пропустив, поки був вимкнений. Невада уважно передивлявся повідомлення. Видно було, що очікував на щось. Але не дочекався. Скривився, розірвав паперовий пакетик із перцем, висипав у борщ, помішав. Почав їсти. Без апетиту, засмучений відсутністю того повідомлення, на яке чекав. Аж ось дзенькнув вайбер. Невада схопив телефон. Абонент «Олена»

написала: «Нагадую, що сьогодні в Марисі вистава». Невада відповів: «Ок» і зітхнув. Не те. Тупив у телефон, потім відкрив браузер і набрав у пошуку «Дмитро Невада». Вкладення «Інструменти». Замислився, за який період шукати. День? Обрав тиждень. Результати мізерні. Пара побіжних згадок, нічого вартого. Невада скривився. Сидів похнюпившись над мискою борщу. Потім згадав, що вода для чаю холодне. Кинув у чашку паперовий мішечок із заваркою. Подивився на борщ. З'їв ще ложку.

Навколо гуділи люди. Хтось ніс повні таці, хтось говорив за столом, хтось уже йшов, ситий і задоволений. Він знову набрав у пошуку «Дмитро Невада», цього разу час пошуку не виставляв, але обрав зображення. Чи не першою картинкою йшов постер фільму «Людина з кулеметом». На ньому він у камуфляжі і з кулеметом КМ-7,62, стріляє довгою чергою і щось кричить у розпалі бою. Позаду вибух, видно кілька тіл, підхоплених вибуховою хвилею. Невада збільшив фотографію, подивився на своє обличчя. Згадав, як знімали цю сцену. Довелося зробити кілька десятків дублів. Він не любив багато дублів, але тоді так роздратувався, що це допомогло ідеально зіграти. При монтажі режисер узяв саме останній дубль, коли Невада вже був на межі.

Різка відклав телефон, ледь не застогнав від цих спогадів. Коли у нього була робота і він був зіркою, а тепер... Невада взяв ложку, поколотив нею в мисці з борщем, набрав, висипав до рота, став меланхолійно жувати. Зітхнув. Узаявся знову колотити борщ. Задзвонив телефон. Невада скривився, навіть не подивившись на нього. Знав, що зараз буде якийсь нікому не потрібний дзвінок, а зовсім не той, що треба. Потім таки краєм ока зиркнув на екран. «Офіс Поліни Брайтон». Невада аж смикнувся, вивернув ложкою борщ на стіл, забризкав телефон, хотів його взяти, ледь не розлив чай. Зціпив зуби, бо все це скидалося на якусь комедію про незграбного невдачу. Витер серветкою телефон, здригнувся від думки, що у секретарки Поліни увреться терпець і вона закінчить дзвінок. Потім до неї не додзвонився, він це знав! Треба було нарешті відповісти. Тицяв пальцем в екран, а той зрадницьки не реагував, мабуть, через краплі борщу, хоча ж витер. Ще раз протер, нервово тицяв пальцем, нарешті почав розмову.

— Слухаю.

Невада намагався говорити ввічливо і прохолодно, наче його відволікають від чогось важливого. Мабуть, від борщу! Але вишло нервово й похапцем. Скоріше холопське «Що бажаєте?», аніж панське «Чого тобі?»

— Дмитре, це офіс Поліни Брайтон.

— Так.

— Ви просили про зустріч. Поліна зможе поговорити з вами завтра об одинадцятій.

— Добре, буду.

Неваді знадобилося зібрати всі сили, щоб не заверещати від радості.

— Не запізнюйтеся.

Гудки у слухавці. Невада важко задихав. Він був на сьомому небі від щастя. Він чекав на цей дзвінок так, як ніколи нічого не чекав! Навіть коли вирішувалося, чи висунуть «Людину з кулеметом» на «Оскар» від України, Невада не хвилювався так! Важко задихав, у нього був стан легкого нокауту. Ейфорія збила б його з ніг, але він сидів.

Потім неприємна, схожа на отруйну змію думка, що були часи, коли Поліна телефонувала йому особисто. І він їй міг подзвонити в будь-який час і розраховувати, що вона відповість. А тепер комунікація через секретарку, про зустріч він попросив ще перед Новим роком, а вже друга половина лютого. Його ігнорували не день і не тиждень! Півтора місяця!

Невада поклав телефон і взявся витирати серветками розлитий борщ. Одночасно дратувався, що Поліна недвозначно вказала йому нинішнє (вкрай невтішне) місце, і радів, що таки подзвонили й зустріч відбудеться. Невада покладав на цю зустріч з Поліною великі надії.

— Чекає, ти?

Невада здивовано озирнувся і вмить почервонів. Позаду стояла дівчина років тридцяти, з тактичним наплічником у руках. Невисока, худа, з коротким темним волоссям. З-під светра на шиї виділося татуювання. Дівчина дивилася на Неваду, а він смикнувся, наче на пательню сів. Перша думка — сказати, що вона помилилася і він ніякий не Чекан. Але потім Невада зрозумів, що вона дивиться йому в очі й впізнала його. Підхопився й обійняв дівчину.

— Ганю! Радий тебе бачити!

Поцілував її в щоку. Для цього довелося нахилитися, бо був на голову вищий. З Ганею Герасименко Невада познайомився в добробаті, куди потрапив, щоб підготуватися до ролі Петра «Чекана» Микитенка в серіалі про АТО «Закон териконів». Тобто можна було й не напружуватися, але це була його перша головна роль, нехай і в пілоті, то Невада вирішив викластися по повній. Приїхав до добробатівців, або «нациків», як їх називали армійці. Кілька днів пожив з ними, а потім був обстріл і атака сепарів. Неваді було тоді страшно, але він знайшов у собі сили не панікувати, а діяти, як учили: спершу заліг і переcheкав обстріл, потім допомагав вносити поранених, довелося й постріляти з автомата, коли відбивали атаку. Невада весь тремтів, але стріляв непогано, короткими прицільними чергами. Не знав, чи влучив у когось, але після бою бійці його похвалили, запевняли, що когось із сепарів відмінував. Невада відчув, що ставлення до нього змінилося. То дивилися, як на зальотного, а то став майже своїм. Зокрема і для Гані, яка була волонтеркою і привозила добробатівцям куплену в Європі амуніцію. З Ганею був на зв'язку й далі, вже коли став зіркою після «Людини з кулеметом» і «Закону териконів». Допомогає грошима, закликає долучатися до зборів її фонду. А от останнім часом Невада уникав Гані, бо був весь час без грошей.

— Сідай, Ганю!

Вона сіла, здивовано дивилася на Неваду. Показала рукою на його обличчя.

— А оце все....

— Готуюся до ролі, вживаюся в образ.

— А... Круто! Що за кіно?

— Не можу поки що говорити. Боюся зурочити. Вже стільки проєктів навернулося при зльоті, що став забобонним.

— Так, розумію. А я тебе шукала, дзвонила, але ти весь час то поза зоною досяжності, то не береш слухавки...

— У мене режим інформаційного детоксу. Намагаюся зосередитися на ролі. Дуже важливий для мене проєкт.

— Блін, я б тебе нізащо не впізнала! Якби не голос, то й не подумала б, що це ти. А почула голос і одразу зрозуміла, що це Чекан!

Невада ніяково усміхнувся. Ганя уважно роздивилася його, закрутила головою.

— Господи, борода й перука, а вже інша людина! Чекане, ти зараз схожий на свого персонажа в «Нашій людині з Донецька»!

Це був перший український шпигунський трилер. У ньому Невада грав чесного та принципового співробітника СБУ Романа Кошового, який завербував у окупованому Донецьку агентку Аліну. Та працювала секретаркою в сепарському штабі й стала джерелом цінної інформації. Але керівництво СБУ, поділене на клани, що боролися за вплив, дужче цікавив контроль контрабанди, аніж агентурна мережа й боротьба з сепарами. В результаті нехлюйства, а може, й зради з Києва, виникла загроза викриття агентки. Аліну чи то просто підозрювали, чи то арештували, принаймні зв'язок з нею урвався. Герой Невади, який відчував провину перед Аліною, пообіцяв урятувати свою агентку. Для цього підготував операцію, щоб вивезти її на підконтрольні території. Але керівництву було начхати на Аліну, воно гальмувало операцію. Тоді герой Невади, який непомітно для себе закохався в Аліну, вирішив рятувати її самотужки: з підробленими документами поїхав до Донецька. А там виявилось, що все значно складніше, аніж він думав. Героя Невади хотіли зробити пішаком в іграх континентального масштабу, а він рятувався сам і намагався врятувати Аліну.

— Слухай, хороше було кіно. Особливо фінал. Я тоді сиділа в кінотеатрі й плакала.

— Так, хороше.

Невада кивнув. Це була складна роль. Спершу йому не дуже сподобався його персонаж. Бо чесний і принциповий співробітник СБУ — це якийсь оксюморон. Невада трохи стикався з есбеушниками тут, у Києві, і знав, що це принципово безпринципні люди, націлені лише на гроші, заради яких готові на все. Щоб хтось із них ризикнув життям, щоб урятувати якусь агентку? Та це ж смішно! Агенти для них — витратний матеріал. І взагалі він чув розмови, що більшість агентів у СБУ існує лише на папері, щоб на них можна було списувати бабло.

Невада не хотів видаватися ідіотом, але його захопив сценарій. Історія тримала до останнього, і в самому фіналі була пара твістів, які перевертали все з ніг на голову, примушували второпати, що ти

розумів персонажів помилково, й насправді ними керували геть інші й цілком вірогідні мотиви. Плюс підібрався хороший акторський колектив: Аліну грала Катерина Молчанова зі своєю льодяною красою, а головного антагоніста, полковника ФСБ з Москви, психопата з диявольською харизмою — Анатолій Яценко. Режисером був Жора Маслов, який знімав дві серії «Закону териконів». Жора говорив, що мають зробити темну і двозначну історію в стилі Ле Карре. Невада не знав, хто такий Ле Карре, але говорити про це не став, щоб не здаватися невігласом. Жора завів мову про персонажа Невади, есбеушника Романа, про його мотиви, явні й неявні.

— Ну, він же закоханий у Аліну...

— Нево (в індустрії його називали Нева, скорочено від Невади), там усе складніше! Він то закоханий, але його збуджує її залежність, те, що її життя в його руках! Розумієш?

Невада про всяк випадок кивнув, але він не розумів. Була ж проста картина: співробітник СБУ — мерзотник, звісно, але закоханість робить дива і змінює його. Хороша, робоча схема, навіщо все ускладнювати?

— Контроль, залежність, влада — це ж дуже збуджує його!

— Він що, збоченець?

— Нево, ну що за «збоченець»? У твого героя просто такі сексуальні фантазії, влада — його тригер, що запускає механізм збудження!

— Механізм збудження?

— Так! Він же не просто так закохується в ту Аліну, він закохується від відчуття, що вона залежить від нього, повністю в його руках, варто йому надіслати один мейл — і її арештують сепари, катуватимуть і гвалтуватимуть. Ці фантазії — окремий шар його збудження!

— Та ну бля...

Невада кривився, він не любив маніяків, а це ж виходило, що його герой — якийсь маньячело!

— Так! Ну от скажи, чому він опинився в органах?

— Ну, не знаю. Може, у нього батько служив? Або просто хотів заробляти?

— Не виключено. Але як щодо пояснення, що він пішов у органи, бо його вабила і збуджувала влада? Він хотів бути при владі,

хотів бути владою, хотів, щоб у його руках була доля інших людей! І якщо інших він міг обібрати чи посадити, то у випадку з Аліною його влада досягла кульмінації, бо цю агентку він міг не тільки вбити, а вбити страшно, віддати на поталу тим сепарським уїбанам у їхніх підвалах! Розумієш?

Невада кивнув, хоча розумів не дуже.

— І коли твій герой дізнається, що через довбойобів у Києві Аліну можуть викрити, він дратується. Але не через те, що йому соромно перед дівчиною, яка повірила в Україну й допомагала боротися з окупантами, а через те, що в нього забрали його улюблену іграшку! Він був не проти, щоб Аліна померла, але він мав її вбити особисто, а тут його іграшку забрали — і з цим він змиритися не хотів!

— То що, він — уїбан?

— Хворий на всю голову! І до половини фільму глядач у цьому впевнений. Але потім, уже в Донецьку, з ним відбувається метаморфоза!

— Що?

— Метаморфоза! Переродження! Він змінюється! І глядач поступово починає сумніватися, чи правильно зрозумів його. І до останньої сцени глядач усе більше симпатизує йому, вже майже вірить у нього, а потім фінальна сцена все збиває, слугує такою собі сокирою Негоро!

— Сокирою кого?

— Негоро! Ти Жуля Верна читав?

— Ага.

Невада не читав, навіть про письменника такого не чув, але знав, що в розмові з митцями краще не зізнаватися в своїй необізнаності, бо тебе потім ні в хуй не поставитимуть.

— У «П'ятнадцятирічному капітані» був персонаж, кок Негоро!

— Кок?

— Корабельний кухар! І от цей Негоро увігнав сокиру біля корабельного компаса, щоб той показував повну фігню. «Компаси бісяться» — як співала Земфіра. Чорт, пообіцяв собі не користуватися надбаннями руського міра, але ось забув. Ну ти зрозумів, ми маємо створити навколо твого героя атмосферу невизначеності. Спершу він сприймається як покидьок, потім — як герой, а після

останньої сцени глядач має прийти до парадоксального висновку, що, можливо, він — покидьок, здатний на героїчний вчинок! Чи навпаки, герой, просто зі схильністю до садизму й домінування! Розумієш?

Невада впевнено кивнув, мовляв, ну нарешті все стало зрозуміло! Насправді — ні. Невада багато чого не розумів, але вирішив, що в процесі розбереться. В одній із перших сцен його герой купує собі проститутку в якомусь містечку неподалік лінії фронту. Приводить до готелю, зв'язує, починає принижувати, дає ляпаси, примушує стояти на колінах і лизати йому ноги. Після цієї сцени глядач мав зненавидіти Романа і потім весь фільм потроху позбавлятися цього почуття. Невада хвилювався перед сценою. Він раніше кілька разів грав у ліжкових епізодах, навіть у досить відвертих, але тут було більше не про секс, а про щось геть інше. Зробили пару дублів, Жора був невдоволений.

— Нева, ну ти ж дерев'яний! Випусти своїх демонів! Дай їм волю!

Ще пара дублів. Режисер уже психував. Перерва. Невада втік у свою гримерку. Завжди мав окрему гримерку, він же був зіркою «Людини з кулеметом» і першого сезону «Закону териконів». Сидів і розгублено дивився у дзеркало. Бувало, що він не розумів режисерів, не погоджувався з ними. Але тоді Невада відчував, що справді грає погано, не так, як треба. Сидів і бісився, коли прийшла Женя Полетаєва, яка грала проститутку.

— У тебе закурити не буде?

Невада здивувався. Ні, він тоді ще курих, а от Женя, здається, не курила. Але розпитувати не став. Йому соромно було дивитися їй в очі, що от заповор епізод. Женя присіла поруч.

— То буде?

— Так.

Дав цигарку, підкурих їй, потім собі. Затягнулися, мовчали. Невада почувався дуже погано. Не міг сказати, що режисер хоче незрозуміло чого, а тому виснажує в безцільних дублях. Він розумів, чого хоче режисер, але не міг...

Несподівано Женя дала йому ляпаса. Аж ляснуло! Боляче! Невада підхопився, з люттю кинувся до неї — і лише в останній момент зміг пригальмувати. Ошелешено вирячився на Женю.

— Ти чого?

— Запам'ятав, що відчув одразу після удару? Тобі треба зіграти так само.

— А?

— Сексуальність — дуже дивна штука. Ірраціональна. І грати її треба так само. Спробуй плисти за течією, а не намагайся гребти незрозуміло куди. Попустися і прислухайся до інстинкту.

Женя розчавила недопалок у попільничці й пішла. Невада ще посидів, тер щоку. А потім вийшов і зіграв. Вийшло добре. Він анітрохи не соромився того, що по-справжньому збудився, що в нього була ерекція і він правдиво стискав горло тій Жені. Зробили сцену з першого дубля, і Жора прибіг тиснути руку.

— Ось такий герой мені й потрібен! Ось такий! Нервовий, збуджений, наче танцює на лезі! Нево, ти — король!

Далі Неваді гралося вже легше, він знав свого героя, не треба було здогадуватися. Тепер усе вміть згадалося. Невада подивився на Ганю, яка сиділа поруч. Помітив її здивований погляд.

— Вибач. Спогади.

— Та нормально, Чекане.

Невада приїздив до добробатівців із пілотом «Закону териконів». Дивилися в порожньому овочесховищі, на натягнутому простирадлі. Бійцям сподобалося, і вони стали називати Неваду Чеканом. Коли почався показ першого сезону, деякі критики стали нарікати на позивний головного героя, мовляв, «Чекан — наче з ЧК». Невада на ці закиди відповів, що пацани на фронті називають його саме Чеканом, то нічого змінювати він не буде. В індустрії він залишився Невою (наголос на «е»), а для бійців і волонтерів був Чеканом.

— Слухай, ми зараз робимо великий фотопроєкт. Треба готуватися до вторгнення русні, то ми закликаємо вчитися поводженню зі зброєю, проходити курси тактичної підготовки, записуватися до тероборони. Це дуже важливо. Тим більше, що в нас президент — клоун. На нього надії немає, тільки на себе. То маємо готуватися до великої війни. Чекане?

— А?

Невада подивився на Ганю. Він не слухав, згадував про відгук на «Нашу людину в Донецьку». Фільм дуже лаяли патріоти за те, що він начебто урівнював окупантів і наших, мовляв, що той

ефесбешник — хворий на голову, що цей есбеушник. То виходить, між руснею й нашими немає різниці? Найбільше прилітало режисеру. Жора після того пішов із серйозного кіно і став знімати порожні одностенні комедії. Самого Неваду за фільм радше хвалили, хоча дехто закидав, що герой «Людини з кулеметом» і «Закону териконів» не мав би грати настільки сумнівного персонажа.

— Розумієш?

Невада не знав, що мав розуміти, але кивнув. Завжди кивав. Це краще, ніж здатися неосвіченим чи неуважним.

— Люди не хочуть про це думати, але війна буде, й часу залишилося зовсім мало. Треба готуватися до боротьби. Вчитися воювати, готувати схрони зі зброєю, конспіративні квартири і все таке.

— Схрони?

— Так. Треба вивчати досвід УПА, бо нам доведеться воювати в тилу в окупантів.

— В тилу? Ганю, ти про що?

— Чекане, сили кацапів значно перевищують сили нашої армії. До того ж Україна замість того, щоб кинути всі сили на підготовку до війни, обрала людину, яка пропонувала просто припинити стріляти. І замість нового озброєння ми закупаємо гроші в дороги. У нас немає шансів вистояти в прямому зіткненні. У кращому разі зможемо втримати фронт по Дніпру, а може, доведеться відступати до Житомиру — Умані, а то й далі на захід. Більша частина країни буде окупована. Нам доведеться ставати підпільниками та повстанцями. Саме до цього треба готуватися. Але люди не хочуть навіть чути про це. Війни не буде, Путін просто лякає, треба домовлятися та інше лайно. Люди не помічали, що війна почалася в чотирнадцятому, і зараз не хочуть помічати, що тепер війна не обмежиться Донеччиною і прийде в їхні домівки. Нам потрібно докричатися до них, примусити почути й нарешті почати готуватися. Ми вирішили зробити фотопроект із відомими людьми, до авторитету яких можуть прислухатися. Ти — один із перших у списку.

— Гань, я зараз не те щоб на коні...

— Чекане, ти — зірка патріотичного кіно. Ти — Чекан, ти — Перебийніс, ти — Голота! Тебе пам'ятають і люблять, до тебе прислухатимуться!

Ганя подивилася на Неваду. А він не знав, чи радіти, що хоч одна людина вважає його відомим, чи ображатися, що його «пам'ятають», наче якусь зірку «Дискотеки 90-х».

— То ти згоден?

— А?

— Це багато часу не займе.

— Слухай, у мене в доньки...

— Я на машині, відвезу, куди потрібно! Допивай чай і ходімо!

Невада не хотів нікуди йти. Він би залишився в цьому незатишному місці, щоб і далі згадувати ту сцену з «Нашої людини в Донецьку». Невада кілька разів її передивлявся і щоразу питав себе, скільки там було його гри, а скільки його справжнього, скільки того, що він старанно приховував, а тоді дав йому вирватися на волю. До речі, сцена увійшла в прокатну версію в дуже врізаному вигляді, щоб отримати нормальний прокатний рейтинг і не відсікти підлітків. Повна сцена була в режисерській версії, яку пару разів показували в пізній час по телебаченню. Невада качнув її з торентів, щоб мати вдома.

— Ходімо!

— У мене на шосту вистава...

— Ти в театрі десь граєш?

— Та ні, не я, донька. Шкільна трупа, з осені ще репетиції, сьогодні прем'єра.

— Будеш вчасно, я підвезу. Де вистава?

— На Лук'янівці.

— Точно встигнемо! Зніматимемо на Подолі, у твоєму підвалі.

Вже йшли. Невада згадав, як колись, коли він був уже в статусі зірки, після першого сезону «Закону териконів», на якійсь вечірці підійшов до заступника мера й вибив для фонду Гані приміщення в підвалі на Подолі. Це саме. Там вони досі й сиділи.

— А хто зніматиме?

— Та одна дівчинка. Бюджет у нас такий собі, все на волонтерських засадах. Вона вже всіх відзняла, але нас почекає.

— А кого ще знімала?

— Та багатьох. Десятків зо два.

Вони вийшли з «Пузатої хати» й почалапали вгору, геть від Хрещатика. Було прохолодно і слизько, Невада притримував Ганю за

руку. У поїздках на Донбас між ними іноді пробігав якийсь струм, але її наречений воював, а Невада тоді був одружений. То нічого такого, просто друзі.

— Слухай, Чекане, а чим Гром у тебе займається?

— Гром?

— Ага.

— Давно його не бачив.

Ганя зупинилася, смикнула Неваду за руку.

— Тобто «не бачив»?

— Та, здається, з минулої весни.

— Чорт!

Ганя скривилася й зупинилася. Невада не розумів, у чім річ.

— Що таке?

— Я бачила Грома пару днів тому. Він мав дивний вигляд: худий, нервовий. Ну, знаєш, як тоді, коли ми його забирали з Одеси. Я подумала, що в нього знову зрив. А він сказав, що працює з тобою, дублером на якомусь фільмі.

— Дублером? У мене? Я зараз не знімаюся.

— Фак. Здається, він знову зірвався.

Вони так і стояли на хіднику. Поруч проходили люди.

— А де ти його бачила?

— На Контрактовій. Я б його не відпустила, але він так упевнено сказав, що працює з тобою, що я повірила. Хотіла розпитати тебе, але ти не відповідав.

— Кажу ж, із весни не бачив. То думаєш, у Грома зрив?

— Ну, на вигляд дуже не ок. Весь на нервах.

— От лайно. Я сподівався, що його попустило.

— В тебе є якісь виходи на нього?

— Та які виходи? Це ж Гром: телефона в нього немає, соцмережі він оминає.

— Ідіотка! Бачила ж, що в нього проблеми. Але схотілося повірити, що в нього все добре. Бігла додому, до малого, щоб підмінити няньку...

— А де Стас?

— Готується.

— До чого?

— До вторгнення.

- Готується?
- Зібралось кілька десятків побратимів, тренуються, вивчають місцевість навколо Києва. Бо тут буде спекотно.
- Кацапи дійдуть аж до Києва?
- Чекане, від білоруського кордону до Києва — пів дня їзди, це якщо на танку, на машині ще швидше!
- Вони що, лізтимуть із Білорусі?
- Чекане, ти новин не читаєш?
- Ні. Я дуже занурився в підготовку до нового проєкту.
- Розумію. Стас готується. А от із Громом біда.
- Я спробую подзвонити знайомим. Десь же він у Києві живе. На вулиці, так як в Одесі, тут не поспиш. Може, знайду.
- Спробуй.

Сіли в машину Гані — старенький «форд». Невада думав про Грома. Вони познайомилися ще в театральній студії в Оклункові. Дмитро Невада й Паша Громада, або Нева і Гром, як їх тоді називали. Вони добре грали в студії, коли вступили до вишу, стали зірками КВК. Невада — вищий і гарніший, у виставах грав героя-коханця. Гром любив комедію й бурлеск, був схильний до ексцентрики. Якось, ще до війни, вони без копійки, навіть без квитків назад, поїхали до Криму й заробляли там виступами. Приходили в санаторії, домовлялися з директорами, продавали квитки й видавали годинну програму всіляких скетчів. На їжу й портвейн вистачало, а ночували в татарських ресторанчиках на березі: давали охоронцям трохи грошей і спали прямо на сидіннях біля низьких столів. Разом подалися й до Києва, підкоряти кіноіндустрію. Спершу взагалі масовка, потім епізодичні ролі без слів, потім репліка-дві. Кілька сезонів їздили до Туреччини та Єгипту працювати аніматорами, але потім побільшало роботи в серіалах, про них почали говорити, причому про Грома більше, його кумедність добре запам'ятовувалася.

Потім стався Майдан. Невада спершу туди не ходив, бо в нього якраз пішла кар'єра. Сміттєві руські серіали. Невада говорив, що трохи підзаробить і зав'яже з цим, не хотів, щоб затягнуло. Вони вдвох із Громом мріяли про справжнє кіно, підбирали собі ролі мрії і грали їх в однокімнатній квартирі, яку наймали на Борщагівці.

Невада збирався заробити грошей і перевезти до Києва Олену з малою Марисею. Потрапив на Майдан випадково: зустрів знайомих з Оклункова, які туди приїхали. Пішов із ними, там було драйвово, Невада вже збирався йти додому, але потрапив під зачистку 11 грудня. «Беркути» кілька разів ударили його кийками, намагалися збити з ніг, але він устояв. Невада ріс в Оклункові на Гумці, у бандитсько-пролетарському районі. Несподівано ввімкнулися дитячі інстинкти: кинувся битися. Зміг завалити одного мента, його оточили, але потім свої відбили. Схопив якийсь дрючок, кричав і був готовий убивати. А потім щось розсікло брову. Скоріше за все, гумова куля. Кров залила обличчя, нічого не бачив. Його потягли назад, кричали, що треба до медпункту. Потім Невада послизнувся і впав, боляче забив бік. Його підняли, за руку провели до медпункту в Будинку профспілок. Там були лікарі-волонтери, обробляли розбиту брову, роздягли по пояс, щоб подивитися забитий бік. І тоді хтось його сфотографував. Невада цього й не помітив, просто сидів ошелешений завзяттям бою, а це ж був справжній бій: стінка на стінку. Штурм тривав. Здавалося, що до ранку Майдан зачистять. Ось про що думав Невада, похмурий та рішучий, а його сфотографували. І виклали в інтернет, де фото розійшлося зі швидкістю епідемії.

Невада тоді пробувався на роль в одне шоу про козацтво, то відростив справжній оселедець. І ось він сидить з оселедцем, скривавлений і суворий, м'язистий і незламний, з обличчям, на якому видно сум та тривогу за долю Батьківщини. Справжній козак із Майдану! Так його й почали називати.

Невада про популярність свого фото нічого не знав. Йому зупинили кров, заклеїли брову, наклали пов'язку на голову — і він повернувся на барикади. Було страшно й важко, він дуже зморився й виснажився. Коли вранці запрацювало метро й почало підходити підкріплення, а «Беркут» відступив, поїхав додому. Хотів вигрітися у ванні, але впав у ліжку і спав до вечора, аж поки його не розбудив Гром, який побачив фото Невади в інтернеті. Те фото було повсюди, навіть хтось стверджував, що хлопець із фото потрапив у полон до «Беркута» й був закатований.

— Нево, ти прославився! Дивися, який козак! Біцура! Кубики на пресі! Ти класно позував!

— Я не позував!

— Та один хер! Нево, ти тепер — український герой!

Невада ошелешено дивився на своє фото, яке було тепер усюди. Козак із Майдану! Невдовзі йому подзвонили з того козацького шоу, на яке він пробувався, сказали, що його викинули. Гроші на шоу давав хтось із донецьких, то не бажав бачити в ньому козака з Майдану. За Невадою стали бігати журналісти, хотіли взяти інтерв'ю. То Неваді довелося чіпляти бороду, щоб не впізнали. Не хотів світитися, бо геть не мав упевненості, що Майдан переможе. Подзвонили ще з кількох місць, де він підпрацьовував, і сказали більше в них не з'являтися. Типу, він у чорному списку ворогів режиму. Знайомі тиснули Неваді руку, але попереджали, що його кар'єру закінчено, бо кіно повністю під донецькими. Неваді було прикро. Бо ж кар'єра тільки почала йти вгору, а тут те кляте фото! До того ж боявся, що його вирахують тітушки, викрадуть і вб'ють десь у лісі за Києвом. Говорили, що таке траплялося. В інтернеті читав думки, що козак із Майдану — тепер ціль №1 для бандитів Янукана. Невада не приходив додому, ночував по вписках. З приклеєною бородою його не впізнавали, але пускали переночувати як майданівця. Хоча на Майдан Невада вже не ходив, боявся, що його викрадуть і ліквідують.

Гром же, навпаки, став пропадати на Майдані весь час. За день до Вогняної Водохрещі Грома поранило кулею в бік. Невада одразу поїхав забирати товариша, бо ходили чутки, що тітушки нишпорять лікарнями в пошуках поранених майданівців. Невада забрав товариша, домовився про два місця в автобусі до Коломиї. Невада хотів сховатися в Карпатах, але Гром нікуди втікати не збирався і вже наступного дня повернувся на Майдан. З простреленим боком! Днював і ночував там, переніс на ногах грип. Вранці 20 лютого загін, у якому був Гром, піднімався з Хрещатика по Лютеранській у бік Банкової. Почули про численні жертви на Інститутській. Гром побіг туди й бачив на власні очі тіла застрелених.

Після втечі Януковича Невада перестав ховатися, дав кілька інтерв'ю. Незважаючи на шок від розстрілів, козака з Майдану пам'ятали. Так, тему трохи перебив козак Гаврилук, але Невада був гарніший, з кращою освітою й поставленою мовою. До того ж — артист! Почалися дзвінки з запрошеннями на проби.

Невада чесно намагався тягати з собою і Грома, але той їздив на якісь полігони, проходив вишколи й говорив, що доведеться відвойовувати Крим. Невада тоді й чути про війну не хотів. Яке відвойовувати, коли стільки можливостей для зйомок! Раніше всі хороші ролі віддавали кацапні, а тепер їх припинили кликати, звернули увагу на власні таланти!

Якось Гром прийшов до Невади і сказав, що йде добровольцем на війну. Яку ще війну? Невада краєм вуха чув про якісь мітинги на Донеччині, але йому було не до того. Неваду вже затвердили на головну роль у повному метрі «Небо над Майданом» і ще у двох короткометражках.

— Громе, я домовився тобі про роль! Другого плану, але якраз для тебе! Дуже смішна! Ти з нею вистрелиш!

— Нево, яка роль? Війна в країні! Батьківщину треба захищати! Ти зі мною?

Невада занадто довго чекав на шанс, то Гром поїхав на Донеччину сам. У спортивному костюмі, саморобній розвантажці й будівельному шоломі. Невада тоді в фейсбуці оголосив збір. Козак із Майдану збирає для побратима, люди охоче жертвували, швиденько назбиралася сума, якої вистачило одразу на кілька повних комплектів: бронежилет, шолом, розвантажка, камуфляж, тактичний наплічник. Невада переконував себе, що не може підводити людей, відпрацює зйомки, а тоді приєднається до Грома. Друзі ж.

Але тут пішли роль за роллю. Проби на «Закон териконів», зйомки в пілоті. На пару тижнів Невада вирвався на передову, але поїхав не до Грома, а в інший добробат. Бо ж Невада їхав не воювати, а вивчити матеріал, щоб краще зіграти. Далі перший сезон «Закону териконів», а це дванадцять серій! За ним зйомки у фільмі «Шабля, люлька, два коня» — історичній комедії з козацького життя. Не шедевр, але весело! Восени почалися зйомки «Людини з кулеметом», а потім — другий сезон «Закону териконів». Ну як він міг вирватися? І взагалі, кожен мав тримати фронт на своєму місці. Хтось в окопах, а хтось на знімальному майданчику, бо царина ідеології була не менш важлива, аніж...

Невада скривився, бо тепер від тих думок його нудило. Гром тоді потрапив в оточення під Іловайськом. Кілька тижнів думали,

що він загинув, але потім виявилось, що в полоні. Згодом його обміняли, він трохи полежав у шпиталі й знову повернувся на війну. Під час туру по передовій Невада якось заїхав у загін Грома. Вони ж були найкращі друзі. Сиділи в бліндажі, і Невада зрозумів, що Гром став геть чужий. Невада вже тоді був зіркою, йому б простіше було думати, що Гром просто заздрить йому. Гром же був хорошим актором, можливо, навіть кращим за Неваду. Коли вони тоді розмовляли, Невада відчував, що Гром не заздрить, а щиро вважає, що війна — єдина варта чоловіка справа, а все інше — якісь пустощі. Невада намагався думати, що своїми ролями він сприяє розвитку патріотизму, веде наступ на культурному фронті й... Але Невада сам собі не вірив і бісився через холодну зверхність Грома.

Той провоював два з половиною роки, потім у нього знайшли пухлину в підшлунковій залозі. Невада дізнався про це випадково, примчав до шпиталю, поговорив із головлікарем. Йому тоді всі були раді, просили автографи й дозволу сфотографуватися, радо відгукувалися на прохання. Грома оперував найкращий хірург, були всі необхідні ліки. Але головлікар попередив Неваду, що якщо пухлина злоякісна, то шансів мало. Невада дуже хвилювався, з подивом для себе зрозумів, що, окрім Грома, друзів у нього немає. Скасував того дня зйомки, кілька годин просидів перед операційною. Пощастило, пухлина виявилася доброякісною. Гром житиме!

За тиждень Невада приїхав до шпиталю й запропонував Грому повернутися в кіно. Невада тоді багато що міг в індустрії. Його «Людина з кулеметом» мала хороші збори в кінотеатрах, а «Закон териконів» демонстрував рекордні рейтинги. Невада міг попросити — і Грома б узяли, причому на якусь серйозну роль. Невада вже поговорив зі сценаристами, була ідея взяти Грома на роль водія Чекана, головного героя «Закону териконів». Вони працюватимуть парюю: смішний Гром і пафосний Невада (він домігся, щоб його вже не називали Невою, бо це було співзвучно з назвою кацапської річки) — класична пара, яка додасть серіалу потрібної драматургічної глибини. Невада пам'ятав, як Гром мріяв про кіно, вони вдвох мріяли! Спершу роль другого плану, а потім і головні. У Грома був талант, Гром міг стати зіркою!

Але відмовився. Сказав, що знову повертається на війну. Невада не розумів цього. По-перше, стало ясно, що війна затягується на роки, якщо не десятиріччя. Кацапи не дадуть перемогти сепарів, а сил, щоб перемогти русню, Україна не мала. Урешті-решт, у них є атомна бомба! По-друге, українська армія набралася сил, місця в окопах мали зайняти професійні військові, а добровольці, які дуже багато зробили в перший рік, мали повертатися до мирного життя. Гром же був актором, хорошим актором, Невада бачив багато ролей, де був би затребуваний його комічний талант! Невада намагався переконати товариша змінити рішення, але Гром сказав, що воюватиме до Перемоги.

Невада тоді образився. Він робив Грому хорошу пропозицію, за яку той мав би бути вдячним! Все ж таки не щодня пропонують початок для блискучої кар'єри! А Гром узяв і плюнув у простягнуту руку допомоги. Роздратований Невада порвав усі стосунки з Громом, чути про нього вже не хотів. Зіркове життя залікувало цей розрив. У Невади тоді з'явилося багато нових знайомих. Так, серед них не було жодного друга, але Невада заспокоював себе тим, що коли ти — зірка, друзів у тебе й не може бути. Та вони не дуже й потрібні. Нові ролі, нові фільми, вечірки, кінофестивалі, інтерв'ю. Навіть не згадував про Грома. А потім випадково почув, що той на дурці. Невада не повірив, бо де Гром, а де психлікарня! Але інформація підтвердилася. У Грома стався серйозний нервовий зрив, його привезли з передової в стані божевілля. Трохи підрихтували, але ще не виписували.

Невада спершу аж зловтішався: говорив же цьому впертому дурнику, що треба зав'язувати з війною й повертатися до кіно! Але Гром, через свою гординю, знищив свій талант! Так йому і треба! Невада думав так, а потім зірвався й поїхав до Грома. Знайшов його схожим на овоча, під дією потужних препаратів. Поговорив із лікарями. Ті злякалися, бо для них Невада був зіркою «Люди-ни з кулеметом» і «Закону териконів», майже небожителем. Лікарі зменшили дозу Грому, той потроху очунав. Але це вже був інший Гром, не той, якого знав Невада. Якийсь переламаний, зі скривленим обличчям і порожнім поглядом.

Невада так і не дізнався, що сталося з Громом. Хтось казав, що він просидів добу з товаришем, якому уламком розпанахало живіт. Товариш поступово конав, евакуювати його не було

можливості — і до ночі Гром не витримав криків та крові, дався йобу. Інші розповідали якусь страшну історію з відкопаною в руїнах жінкою з дитиною в руках. Жінка була жива, а дитина вже почала розкладатися, але жінка кричала, що дитина жива, а потім звинуватила Грома, що це він убив малу. І Грома накрило. Ще була версія про полон. Що Грома там ламали, і хоч він потім опинився на свободі, але не зміг утекти від примар минулого. Що сталося насправді, Невада не знав і боявся дізнаватися.

Гром тоді вийшов із дурки, хотів повернутися на фронт, але його не взяли, навіть до добровольців. То Гром став волонтерити. У нього була квартира в Оклункові, але він залишився в Києві, ночував ледь не на вулицях. Невада тоді найняв йому кімнату на Борщагівці, заплатив за рік наперед. Гром навіть не подякував, наче не помітив. Невада образився, а потім його кар'єра покоїлася під три чорти — його стали хвилювати геть інші речі. Іноді Невада таки згадував про Грома, заспокоював себе, що тому покращало. Аж ось виходило, що Гром тепер вештався Києвом. З кімнати його, мабуть, давно вигнали, де він спав, що їв?..

Невада зітхнув. Ганя подивилася на нього.

— І що, Гром ніяк із тобою не зв'язувався?

— Ні. Ми посварилися. Думаєш, його знову накрило?

— Якби ні, чого б він брехав?

Невада кивнув. Уже спускалися до Поштової, встрягли в довгу «тягучку».

— А що за проєкт? Ну, куди ми їдемо?

— «Зберігай спокій і готуй зброю». Серія фотографій бійців із бригад і добробатів, з тероборони, просто небайдужих громадян, які готуються давати відсіч русні.

— Слухай, я ж — не солдат, я — артист, то...

— Ти — Чекан, ти — лейтенант Перебийніс!

— Та хто там їх зараз пам'ятає! Тепер у топі інші герої!

— Пам'ятають! Ми проводили конкурс дитячого малюнка «Герої України», і твій Перебийніс із кулеметом на першому місці! А знаєш, хто на другому?

— Хто?

— Чекан на своєму джипі! І десь у другому десятку ще був козак із Майдану! То пам'ятають, дуже добре пам'ятають!

— Ну, гаразд.

Невада подивився на годинник.

— А що сам плануєш робити, якщо русня нападе?

— Піду до військкомату — і привіт міномети.

— Міномети?

— Я закінчив військову кафедру за фахом «командир мінометної батареї». Командиром я б себе все-таки не ставив, але заступник із мене цілком би вийшов. З'ясувати координати цілі, вирахувати приціли, провести пристрілку... Пару тижнів тому подивився старі конспекти, з'ясувалося, що пам'ятаю досить багато. Плюс ще пару корисних прог встановив на телефон, мають прискорити роботу.

— То ти, Чекане, мінометник!

— Так.

— Молодець.

Невада зітхнув. Ні в яку війну він не вірив. І так усе херово, ну яка ще війна?

— Якийсь ти сумний, Чекане.

— Я боюся, щоб не було, як у Карабасі.

— В сенсі?

— Ну, багато хто в Україні тоді бурхливо радів відновленню територіальної цілісності Азербайджану. Але який висновок тієї війни? Такий, що хто контролює повітря, той і виграє. Виграє, незважаючи на бойові здібності піхоти й кількість артилерії. Просто їбеш із неба, поступово вибиваєш гармати і примушуєш піхоту тікати. А потім, за кілька тижнів чи місяців, починаєш наступ — і зупиняти його вже немає кому. Фронт сиплеться. Якщо все почнеться, то в русні буде величезна перевага в повітрі. На наші літаки надії мало, скільки зможе чинити опір ППО? Розумієш, одна річ, коли русня полізе, мене кинуть на фронт і я там воюватиму, як умію. А зовсім інша, якщо ми сидітимемо в окопах тиждень чи два, бомби та ракети падатимуть у тилу, руйнуватимуть постачання й урешті залишать нас із голою дупою. А потім уже поїде русня на танках, брати нас тепленькими.

— Думаєш, Захід це дозволить?

— Ну, я колись думав, що Захід і Крим хапанути не дозволить. Але ж дозволив.

— І що, вважаєш, що поганий мир кращий за хорошу війну?

— Та в тому то й річ, що ніякий мир з руснею не можливий. Вже ж проходили це сто років тому. Якщо ти воюватимеш, русня вбиватиме тебе в окопі, а якщо сидітимеш удома, то вб'є там. Як на мене, краще вже в окопі.

— Ти якось песимістично налаштований, Чекане.

— Я б дуже хотів, щоб за кілька років ти плескала мене по плечу й реготала з того, що я оце навігадував.

— Так і буде. Точно тобі кажу. І пошукай Грома, я хвилююся за нього.

— Добре, спробую.

Вони нарешті вирвалися з «тягучки», приїхали до студії, де швидко пофотографувалися.

— Чекане, ти в чудовій формі! Реально кубики на пресі!

— Готуюся давати відсіч кацапні!

— Кубиками?

— Подавлятиму морально.

Невдовзі Ганя відвезла його на Лук'янівку. По дорозі Невада попросив зупинити біля квіткові крамниці, купив букет. Приїхав до школи. На дверях зустріла вчителька й одразу повела до кабінету директорки. Тут він був зіркою, чуваком із кіно й телевізора. Директорка, огрядна жінка з високою зачіскою пергідрольного волосся, проголосила щось пафосне про патріотизм і запропонувала коньяк. Невада сказав, що не вживає, бо переддіабет. Жодного переддіабету в нього не було, він просто не пив, бо алкоголь викликав у нього депресивні стани. Ще тверезим він так-сяк давав раду тій сраці, в якій опинився, але варто було трохи випити — і йому хотілося вити. Тому тримався осторонь алкоголю. Але якщо сказати, що просто не п'єш, то люди починали дивитися зверхньо, як на бідолаху, який не може впоратися зі своїми пристрастями й тому змушений «зашитися». Невада не любив зверхності, то брехав про переддіабет. Пив у директорки мінералку й думав про те, коли вже почнеться вистава. Тут прийшли ще якісь важливі директорці батьки, і Невада з полегшенням утік.

Коли він був зіркою, йому деякий час подобалася ось така увага людей при владі. Але тепер Неваду гризла думка, що до нього ставляться як до зірки лише люди, які дупля не ловлять

в українському кінематографі і не знають, що він тепер — колишня зірка. Настільки колишня, що навіть і не зірка зовсім.

— Привіт.

Невада почув знайомий голос і озирнувся. Побачив Олену, ексдружину, з якою розлучився ще коли був беззаперечною зіркою.

— Привіт.

— Дмитре, це Павло. Павле, це Дмитро.

Разом із нею підійшов високий худий хлопець. Простягнув руку.

— Привіт. Мій батько — фанат «Закону териконів».

Невада зробив над собою зусилля, щоб не роздратуватися. Але Олена занадто добре його знала — помітила й засміялася. Невада потиснув руку, Павло здивовано подивився на Олену.

— Що?

— Та нічого. Ти хотів, як краще, але Діма образився. Бо своєю згадкою про батька-фаната ти типу натякнув на неактуальність Діми, мовляв, його серіали та фільми дивляться тільки пенсіонери. А це для нього досить болюча тема.

Вона дивилася Неваді в очі. Він аж бісився, бо розумів, що ані цей Павло, ані вона насправді не хотіли його зачепити, принизити. Якби хотіли — добре, він був готовий до цієї гри, але Павло просто з увічливості спробував сказати йому щось приємне, а Олена помітила його реакцію. Павло розвів руками.

— Слухай, вибач, я нічого такого не мав на увазі...

— Та нормально. От якби дід твій був фаном, то це був би удар. А батя — нормально, ми ж, мабуть, з ним однолітки?

— Та ні, він — старший.

— Все одно ок. Де принцеса?

— Готується.

— Дуже хвилювалася?

— Всю ніч не спала.

— Ну, треба й це пережити.

— Ти з таким наплічником...

— Реквізит.

— Як твої справи?

— Досягнув дна і сподіваюся, що знизу не постукають.

— Все погано?

І знову в її голосі не було знуцання чи підйобки. Великої тривоги, зрештою, теж.

— Та в цих обставинах будь-яке «погане» — не таке вже й погане. Типу, не бомблять — і слава Богу.

— Думаєш, бомбитимуть?

— Мила, а ти сподіваєшся, що русня прийде з букетами?

— Та ні.

— От і я про це. Чим займаєшся, Павле?

— Айти.

— Здається, в Києві тепер усі або в політиці, або в айти.

Кілька знайомих Невади покинули кінематографічні заробітки, закінчили курси й працювали айтишниками. Говорили, що по грошах вигідніше плюс стабільність і якась перспектива, а не вічне очікування проєктів, які не втілюються. Невада й сам замислювався — чи не краще полишити костюм чортового Котигорошка та піти на курси? Але йому було майже сорок. Чи не запізно, щоб докорінно змінювати життя? Наскільки ідіотичний вигляд він матиме? Сорокарічний джуніор? Хоча хіба не ідіотичний вигляд він мав із булавою Котигорошка, коли жартував і збирав гроші за фото? Та отож.

— Що із «Законом териконів»? Поновлювати не збираються?

— Спершу люди заморилися від війни, потім ковід, тепер уже русня на порозі. То навряд чи. Як твоя фірма?

Олена працювала у великій компанії з німецьким капіталом, яка продавала в Україні обладнання.

— Та все завмерло. Старі контракти виконуємо, а з новими поки що не дуже, бо люди бояться війни й намагаються не вкладатися.

Невада подумав, що Олена має дуже добрий вигляд. А ще вони з цим Пашею були помітно закохані. І в цій закоханості був якийсь відгомін егоїзму: їм наче начхати на всіх, так вони зайняті одне одним.

— Гарний букет.

Олена роздивлялася квіти. Невада кивнув, подумав, що букет забрав значну частину грошей, зароблених Котигорошком. А ще ж треба заправитися, купити якихось харчів, інші витрати. Він останнім часом постійно гріб по фінансовій міліні й чіпляв животом (кубиками преса!) дно безгрошів'я. Це дуже виснажувало.

ЗМІСТ

Частина 1. Невада 5

Розділ 1.	На дні	7
Розділ 2.	В гостях у Нахмана.	43
Розділ 3.	Головна розмова	59
Розділ 4.	Ситуація в Кальміусі.	89
Розділ 5.	Надія є, надії немає	111
Розділ 6.	Непорозуміння з гером Дитріхом	143
Розділ 7.	Час для див	148
Розділ 8.	Край води	166
Розділ 9.	Передчуття війни	187
Розділ 10.	Князь хвилюється й заспокоюється	210
Розділ 11.	Почалося	225
Розділ 12.	У Митрополії	243
Розділ 13.	Новий порядок і новий Невада	262
Розділ 14.	Пан Рівність	286
Розділ 15.	Конотоп народився!	293
Розділ 16.	На Кавказі	313

Частина 2. Конотоп 329

Розділ 17.	Перші люди, перші кроки	331
Розділ 18.	Постріл із небес	366
Розділ 19.	Конотоп-стайл	381

Розділ 20.	Отаман Степу	407
Розділ 21.	Конотоп має бути вбитий.	416
Розділ 22.	Великі зміни	437
Розділ 23.	Щось із Конотопом	448
Розділ 24.	Неспокій у Степу	462
Розділ 25.	Сточити Конотопа	473
Розділ 26.	Степ без рабства	491
Розділ 27.	Тримати удар	504
Розділ 28.	Чоло за зміни	513
Розділ 29.	Конотоп наступає, Конотоп відступає	518
Розділ 30.	Битва за Степ	532
Розділ 31.	Без масок.	538
Розділ 32.	Покарання життям.	565
Розділ 33.	Компанія «КК».	572
Розділ 34.	Para bellum	586
Розділ 35.	Остання путь	593
Розділ 36.	Поставити крапку	610
Розділ 37.	Промінь надії	616
Розділ 38.	Фальконер починає й закінчує	640
Розділ 39.	У напрямку розв'язки	652
Розділ 40.	Невраховані фактори	666
Розділ 41.	Знову Солегірськ	674
Розділ 42.	Мрії збуваються	696
Епілог		701